

Opinie

Oppassen voor demonisering van Spong en Hammerstein

Journalist Micha Kat ziet de aangifte van de advocaten Spong en Hammerstein heel anders dan Judith Pieters in het vorige nummer (*Advocatenblad* 2002-12, p. 514e.v.); hij wil graag de negatieve spiraal rond de strafpleiters doorbreken.

Micha Kat

'Pims terreurpolitie' (*Trouw*), 'Aanklacht werpt smet op advocatuur' (*NRC Handelsblad*), uitgebreide stukken in alle kranten (en in het *Advocatenblad*) over de tuchtklacht van confrères: Spong en Hammerstein hebben een orkaan van negatieve publiciteit over zich heen gekregen. Niet eerder in de geschiedenis van de Nederlandse advocatuur werd een individuele handeling zo massaal afgekeurd.

Waarschijnlijk zijn hier bredere krachten aan het werk. Zo is de gretigheid waarmee de media het duo zwartmaken toch wel deels toe te schrijven aan het feit dat zijzelf partij zijn. En de advocatuur? Al jaren speelt er een sluipend conflict tussen de (gevestigde) Orde en de 'toppers' van 's lands strafadvocatuur. Bij zowel de media als bij de advocatuur gaat het dus niet zuiver om de juridische merites van de omstreden strafklacht. De eenheid van de balie kan hierdoor op het spel komen te staan en dat moet worden voorkómen.

De gespannen verhouding met bepaalde strafpleiters kwam voor het eerst naar buiten in 1998 toen de Amsterdamse deken Jaap Hamming ambtshalve (wat vrijwel nooit voorkomt) een tuchtklacht indiende tegen Bram Moszkowicz wegens een belangenconflict in een grote drugszaak. De klacht werd breed uitgemeten in de pers. Was de klacht met dat doel doorgespeeld? Op de achter-

grond speelde ergernis over Moszkowicz' optreden als advocaat van Bouterse; conservatieve kringen in de advocatuur vonden dit bedreigend voor het *officium nobile*. Begin vorig jaar hekelde de huidige landelijke deken Marek Guensberg het optreden van de 'straf-toppers' door te stellen dat 'advocaten in toenemende mate last hebben van hun imago'. Dit had een (later ingetrokken) tuchtklacht van Spong tot gevolg. De huidige tuchtklacht tegen Spong en Hammerstein noemde Guensberg 'heel interessant'.

Deze negatieve spiraal rond de strafpleiters moet worden doorbroken. Zij kunnen er immers niets aan doen dat ze jarenlang zijn achtervolgd door de media die alles wat ze deden (toen nog) fantastisch vonden. Dat zij het imago van de advocatuur voor een groot deel zijn gaan bepalen ligt kortom niet (alleen) aan hen. En wat hun 'machismo' en 'excessieve levensstijl' betreft: er zijn vele civilisten die de strafpleiters op dit punt in de schaduw stellen. Bovendien mag de rechtsstaat de heren dankbaar zijn voor het aan de kaak stellen van vele vormen van machtsmisbruik door het OM.

De strafklacht over demonisering van Pim Fortuyn verdient zeker een rechterlijke toetsing. Wie kan daar bezwaar tegen hebben? Slechts een heldere uitspraak van de rechter kan aan de maatschappelijke onrust op dit punt een einde maken en werkt bovendien normstellend voor de verkiezingscampagnes van de toekomst. Blijft over de tuchtklacht die in *Advocatenblad* 2002-12 uitvoerig werd toegelicht door Judith Pieters, een van de vijf indieners. Ik kan deze niet anders zien dan een opportunistische poging extra schade toe te brengen aan het duo op de golven van de reeds zeer negatieve publiciteit. De tuchtklacht werkt net zo escalierend als de strafklacht zelf en zo werken de indieners zelf mee aan wat ze zeggen te willen bestrijden.

Hoe kan een advocaat in 's hemelsnaam over de schreef gaan enkel door voor een

cliënt aangifte te doen van een vermeend misdrijf? Gelukkig nam deken Guensberg min of meer dezelfde stellingname in via een stuk in *NRC Handelsblad* (idem: Van de deken *Advocatenblad* 2002-12) waarvan confrère Willem Huizinga in datzelfde vorige nummer van het *Advocatenblad* overigens terecht constateert dat het veel te onuitgesproken is. En ook hier weer: ook in het civiele recht komt het regelmatig voor dat advocaten voor hun cliënten dubieuze zaken opstarten die je (om een Amerikaans begrip te gebruiken) zou kunnen betitelen als *frivolous*. Selectieve verontwaardiging dus.

Mochten er al advocaten zijn die als gevolg van de moord op Pim Fortuyn over de schreef zijn gegaan, Spong en Hammerstein zijn bovendien niet de enige. Zo schreef de (civiele) advocaat van *NRC Handelsblad*, Egbert Dommering van Stibbe, op de opiniepagina van die krant een stuk ter verdediging van zijn van demonisering beschuldigde cliënt dat hij ondertekende met 'hoogleraar Informatierecht aan de Universiteit van Amsterdam' zodat het publiek de indruk krijgt dat hier een onafhankelijk deskundige aan het woord is. Als het optreden van Spong en Hammerstein klachtwaardig is, dan dit ook, en wel op grond van gedragsregel 29 (nieuw) die de advocaat opdraagt in zijn contacten met derden (hier: alle NRC-lezers) misverstand te vermijden over de hoedanigheid waarin hij in de gegeven situatie optreedt.

Om iets tegenover de tuchtklacht tegen Spong en Hammerstein te stellen heb ik een tuchtklacht tegen Dommering ingediend. Die gaat van tafel als ook de klacht tegen het duo wordt ingetrokken. Dit ter voorkoming van een schisma binnen de balie. Laten we intussen in alle rust wachten op het oordeel van het gerechtshof over de 'haatklacht'.

